

Voor P.O. en V.O.

Overwegingen en tips m.b.t. voorlichtingsbijeenkomsten bij incidenten op school

Ervaringen van het calamiteitenteam Hollands Midden - januari 2015

Grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen/jongeren is meestal geen reden om een informatiebijeenkomst te houden. Je probeert het op te lossen in openheid met de direct betrokkenen. De overige ouders en leerlingen informeer je alleen wanneer dat nodig is.

Door ontwikkelingen in de samenleving (digitale platforms, ongenuanceerde reacties) en door o.a. grote zedenzaken is het effect van bijeenkomsten voor grote groepen betrokkenen anders dan enkele jaren geleden. Dat maakt dat we veel terughoudender zijn om ze in te zetten. Enkele jaren geleden werden bijeenkomsten vaak erg gewaardeerd door het publiek en waren daardoor ook effectief in het beperken van onrust. Tegenwoordig is een bijeenkomst vaak een podium voor de meest ontevreden mensen. Voor sommigen van hen zijn alle gezagsdragers en experts bij voorbaat al verdacht en bezig de zaak in de doofpot te stoppen. Dit ventileren zij op een bijeenkomst, waar soms namens de vermeende slachtoffers al een advocaat aanwezig is. Er wordt door deze mensen de suggestie gewekt dat er veel meer aan de hand is, de bestaande feiten worden vaak heel ernstig geduid. Dit maakt andere ouders onzeker en angstig, we zien dit terug in de reacties van hun kinderen. Zo raken kinderen die helemaal niet betrokken zijn, getraumatiseerd door de angsten en woede van hun ouders. Dat is heel onwenselijk.

We hebben inmiddels goede ervaring met het via een brief informeren van ouders en het daarin aanbieden van gesprekken voor hen die nog vragen hebben. Zo filter je de mensen met vragen/woede eruit en laat je de rest meer met rust. Het straalt naar ouders toe ook uit dat de feiten kennelijk niet erger zijn dan dit en dat ze met de brief zo volledig mogelijk geïnformeerd zijn.

Uiteraard zijn er ook nog steeds omstandigheden waarbij een bijeenkomst heel passend en effectief is. Het vraagt dus om een goede inschatting van de situatie. Hiervoor is het van belang om als school vóór een eventuele bijeenkomst wordt aangekondigd, te overleggen met extern betrokken partners (bv. politie, gemeente, GGD, BJZ, GGZ). Deze partijen hebben meestal ervaring met dit soort bijeenkomsten, gebruik hun expertise!

Een bijeenkomst kan goed uitpakken als:

- Er voldoende informatie is om te delen:
Als alle informatie die je kunt delen al in de uitnodigingsbrief staat, hebben mensen het gevoel dat ze voor niets gekomen zijn. Een bijeenkomst heeft zin als je aanvullende informatie kunt geven over
 - de feiten
 - wat er gedaan is en nog gaat gebeuren
 - wat ouders aan reacties bij hun kinderen kunnen verwachten
 - wat ze zelf beter wel/niet kunnen doen
- De mensen bereid zijn om te luisteren naar de geboden informatie:
Als er veel onvrede is, is zelf een boodschap brengen moeilijk. Dan kan het voornaamste doel zijn dat je luistert naar wat mensen te zeggen hebben. Dat zou dan ook in de uitnodiging duidelijk moeten worden. Ouders kunnen dan zelf kiezen of ze daar wel/geen behoefte aan hebben.
- De relevante partijen aanwezig zijn en de taken goed verdeeld hebben:
Met te veel professionals wek je de indruk dat het heel ernstig is, de kunst is om met zo'n 3-4 partijen te zorgen dat alle relevante informatie gedeeld en toegelicht kan worden. De politie is bijvoorbeeld onmisbaar om uit te leggen waarom in het kader van het strafrechtelijk onderzoek niet alle informatie gedeeld kan worden. Zorg voor een sterke voorzitter.

De hulpvragen ter plekke vallen meestal mee, de aanwezigheid van 1 of 2 hulpverleners die mensen uit het publiek op kunnen vangen is eigenlijk altijd voldoende. Het is prettig als deze mensen ook na afloop nog even beschikbaar zijn voor ouders met een individuele vraag.